

24.02.2020

Asia/17

§ 132

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran toivomusponsi lumen mereen kaatamisen välttämiseksi talvella 2019-2020

HEL 2019-006670 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 5.6.2019 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään Helsingin kaupungin ympäristöraporttia vuodelta 2018 kaupunginvaltuusto hyväksyi Sirpa Asko-Seljavaaran ponnen, jonka mukaan saatuaan tiedoksi ympäristöraportin kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuudet, miten lumen kaatoa mereen voidaan välttää jo ensi talvena.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi lausunnossaan 20.8.2019 asiasta mm., että vaikka lumen kaataminen mereen ei ole ongelmatonta, se on kuitenkin kaupungin teettämässä selvityksessä "Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050" osoittautunut parhaaksi vaihtoehdoksi, kun arvioitiin eri vaihtoehtojen hiilidioksidipäästöjä ja kustannuksia.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.02.2020

Lausunnossa todetaan edelleen, että Hernesaaren lumen merivastaa-
noton lopettaminen ei ole mahdollista ennen kuin suuremman kapasi-
teetin uusi tekninen ratkaisu on selvitetty, linjattu ja käytössä, jolloin se
voi korvata nykyisen merivastaa-
noton. Selvityksen lumen sulatuksen
edellytyksistä arvioidaan valmistuvan keväällä 2020 ja tämän perus-
teella päätetään lumensulatusaseman hankesuunnittelun käynnistämi-
sestä.

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli em. lausunnossa mainitun asia-
kirjan "Lumenkäsittelyn periaatteet" kokouksessaan 29.10.2019. Peri-
aatteiden kohta 3.5.D. kuuluu seuraavasti: "Uudet lumen merivastaa-
nottopaikat edellyttävät merikaadosta aiheentuvan roskaantumisen vä-
hentämistä. Talvihoidon varautumissuunnitelmassa määritetyissä poik-
keusolosuhteissa lunta voidaan kaataa mereen siihen osoitetuissa pai-
koissa myös ilman roskien poistoa ja lumen puhdistamista. Helsinki
selvittää aktiivisesti vaihtoehtoisia ratkaisuja lumen merivastaa-
noton lopettamiseksi ja pyrkii lopettamaan lumen kaadon mereen viimeistään
2021 talvella kaupunginvaltuuston 25.9.2019 päätöksen mukaisesti, ot-
taen huomioon kokonaisvaikutukset ympäristöön."

Lumenkäsittelyn periaatteet -asiakirja sisältää toimenpideohjelman,
jonka seurannasta todetaan asiakirjassa seuraavasti: "Toimenpideoh-
jelman etenemistä seurataan lumityöryhmässä. Toimenpideohjelman
etenemisestä sekä ohjelman tuloksista ja vaikuttavuudesta tehdään ar-
viointi vuosittain Kympin johtoryhmälle. Arvioinnin yhteydessä toimen-
pideohjelman sisältöä voidaan tarvittaessa päivittää ja ohjelman piiriin
ottaa uusia toimenpiteitä tarpeen mukaan. Myös lumen käsittelyn peri-
aatteiden sisältö tarkistetaan vuosittain."

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toi-
mitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan joh-
dosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hy-
väksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuute-
tuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 20.08.2019 § 397

HEL 2019-006670 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin lumenvastaanotto

Helsingissä vastaanotetaan keskimääräisenä talvena noin 50 000 kuormaa lunta. Runsaslumisena talvena tämä määrä voi olla jopa 350 000 kuormaa. Helsingissä on kahdeksan vakinaista lumenvastaanottoa paikkaa, joista kantakaupungin alueella sijaitsee kaksi – Hernesaari ja Kyläsaari. Hernesaari palvelee myös Lauttasaaren aluetta. Kyläsaari on poistumassa alueen rakentamisen tieltä.

Lumen merivastaanotto Hernesaarella on jälleen talvikaudella 2018–2019 osoittanut tärkeytensä liikennealueiden liikennöitävyyden, käytettävyyden ja turvallisuuden palauttamisessa. Helsingin tiivistyvässä kaupunkirakenteessa lumelle jää yhä vähemmän säilytystilaa, minkä seurauksena se täytyy kuljettaa pois aurauksen jälkeen. Hernesaaren lumenvastaanottopaikan merkitys on suuri lähes koko Helsingin kantakaupungin katujen talvihoidon kannalta – ilman Hernesaaren lumen- vastaantotoimintaa katujen liikennöitävyyttä ja turvallisuutta ei olisi pystytty varmistamaan viime talven kaltaisissa poikkeusolosuhteissa.

Hernesaaren lumenvastaanottopaikka

Hernesaari on ainoa lumenvastaanottopaikka, jossa lunta kaadetaan suoraan mereen. Lumenvastaanoton käyttöehtona on, että paikalle saa tuoda vain puhdasta lunta. Hernesaaren kulun- ja käytönvalvontaa on entisestään parannettu, jotta lumikuormien puhtautta voidaan valvoa paremmin. Mikäli toimijan havaitaan tuovan alueelle sinne kuulumatonta materiaalia, siitä seuraa kyseisen yrityksen käyttöluvan peruminen.

Lumeen sekoittuu kaukolämpölaitosten ja pienpolton aiheuttamaa nokea, nastarenkaiden asfaltista irrottamaa kiviä ja bitumia, autonrenkaista irtoavia nastoja ja mikromuovia sekä autojen pakokaasujen palamishiukkasia. Lumen mukana mereen päätyy myös kadulle heitettyä roskaa ja eläinten jätöksiä. Hiekoitusseppi muodostaa kuitenkin suurimman osan mereen päätyvästä kiintoaineesta.

Kaupunkiympäristön toimiala on hyvin tietoinen siitä, että lumen merivastaanotto ei ole ympäristön kannalta ongelmatonta. Ympäristövaikutusten vähentämiseksi Hernesaaren kippauslaiturin vierustalla sijaitsevaa merenpohjaa ruopataan kiintoaineen poistamiseksi. Ruoppaamalla poistetaan pohjaan kertynyt hiekoitusshiekka ja roskat. Veteen mahdollisesti sekoittuneisiin epäpuhtauksiin ei kaupunki valitettavasti pysty nykyisillä menetelmillä vaikuttamaan. Keväällä 2019 tehdyn rantaroskainventoinnin perusteella viime talven lumen mereen kippaus ei ole aiheuttanut poikkeavaa roskaantumista verrattuna talviin, jona mereen ei ole kipattu lunta.

Lumen merivastaanotto osoittautui kaupungin teettämän selvityksen ”Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050” perusteella parhaaksi vaihtoehdoksi, kun arvioitiin eri vaihtoehtojen hiilidioksidipäästöjä ja kustannuksia.

Hernesaaren korvaava järjestelmä

Hernesaaren merkitys on tällä hetkellä välttämätön toimivan kaupungin edellytysten varmistamiseksi. Toimialan parhaillaan käynnissä olevat lumilogistiikan ja lumenkäsittelyn kehittämishankkeet tuovat osaltaan uusia ratkaisuja meren roskaantumisen vähentämiseksi. Hernesaaren lumen merivastaanoton lopettaminen ei ole kuitenkaan mahdollista, ennen kuin suuremman kapasiteetin tekninen ratkaisu on selvitetty, linjattu ja toteutettu korvaamaan nykyisen merivastaanoton kapasiteetin.

Hernesaaren lumenvastaanottoa korvaavan järjestelmän toteuttaminen Helsingin kantakaupunkiin tulee kestäväksi useita vuosia, arviolta kuudesta kahdeksaan vuoteen. Järjestelmän toteuttamisen vaiheisiin sisältyvät selvitykset, hankesuunnittelu, rakennus- ja prosessisuunnittelu, rakentaminen ja käyttöönotto. Prosessiin sisältyy vuorovaikutus asukkaiden ja sidosryhmien kanssa, minkä jälkeen linjataan tuleva ratkaisu.

Toteutusvaiheiden rinnalla tulisi samanaikaisesti löytää sulatusasemille soveltuvat paikat ja laatia asemakaavan muutokset vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa.

Selvitys lumensulatuksen edellytyksistä Helsingissä käynnistyy kaupunkiympäristön toimialalla tulevan syksyn aikana, ja sen arvioidaan

valmistuvan keväällä 2020. Tämän perusteella päätetään lumensulatusaseman hankesuunnittelun käynnistämisestä.

Innovaatiokilpailu

Kaupunkiympäristön toimiala kehittää yhdessä Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Staran kanssa lumenkäsittelyyn liittyviä käytäntöjä. Tänä keväänä on käynnistetty lumenkäsittelyä koskeva innovaatiokilpailu, jonka avulla etsitään uusia ratkaisuja muun muassa ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Lumen mereen kaadon ympäristövaiikutuksiin kehitetään uusia menettelyitä. Tavoitteena on, että kilpailusta saadaan toimivia ja ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja, joita voidaan soveltaa Hernesaassa.

Muut kaupungit

Tukholmassa, Osllossa ja Pietarissa lumen kaato mereen on kiellettyä. Osllossa on lumen sulatuslautta, jossa mereen johdettava vesi puhdistetaan. Pietarin keskustan alueella on käytössä 11 lumen sulatusasemaa, joissa sulatetusta lumesta laskeutetaan kiintoaineet ja pinnalta poistetaan kelluvat rasvat ja öljyt. Tukholma kippaa korkeintaan 2 vuorokautta vanhaa lunta mereen poikkeusluvalla. Myös muutama suomalainen kaupunki, muun muassa Espoo, on kieltänyt lumen kippaamisen vesistöön.

Lumen käsittelyn periaatteet ja lumilogistiikka

Kaupunkiympäristön toimiala tulee esittämään parhaillaan valmisteltavana olevassa ”Lumenkäsittelyn periaatteet” pitkän aikavälin tavoitteenaan lumen mereen kaadosta luopumista. Helsinki ryhtyy kehittämään kantakaupunkiin soveltuvan teknisen ratkaisun lumen hävittämiseen. Esikaupunkialueiden maanvaraisilla lumenvastaanottoaikoilla lumi varastoidaan kasoihin ja sen annetaan kesän aikana sulaa.

Viralliset lumenvastaanottoaikat määritetään asemakaavassa. Kaavoituksella varmistetaan, että tarvittava lumenvastaanottokapasiteetti on jatkossakin olemassa. Virallinen lumenvastaanottoaika voi olla maanvarainen vastaanottoaika, merivastaanottoaika tai lumenkäsittelyasema.

Hernesaaren merivastaanottoa tarvitaan vielä useita vuosia. Siirtymäkauden aikana kantakaupungin alueelle luodaan uudenlainen kapasiteetiltaan riittävä lumen loppukäsittelyn kokonaisratkaisu, joka perustuu hyvin todennäköisesti lumensulattamiseen. Ratkaisun osatekijöinä saattavat tulla kyseeseen tiivistäminen ja logististen kuljetusten yhdistäminen.

24.02.2020

Asia/17

Talvihoidon varautumissuunnitelmassa määritetyissä poikkeusolosuhteissa lunta voidaan kaataa mereen siihen osoitetuissa paikoissa myös ilman roskien poistoa ja lumen puhdistamista. Poikkeusolosuhteissa tällä menettelyllä varmistetaan kadun saattaminen liikennöitävään kuntoon mahdollisimman nopeasti.

Merivastaanoton jatkamiselle ei tällä hetkellä ole viranomaisten taholta estettä. Valtion kuten myöskään Helsingin kaupungin ympäristöviranomaiset eivät ole kieltäneet lumen mereen kaatoa. kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt huhtikuussa 2019 neuvottelut Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa merivastaanoton ympäristöluvan tarpeesta. Tältä osin tavoitteena on myös määrittää merivastaanoton ympäristövaikutusten raja-arvot.

Hernesaaren uusi asemakaava mahdollistaa lumenvastaanottoapaikan toteuttamisen laiturin päähän rakennettavalle kentälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Isoniemi, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38414
pekka.isoniemi(a)hel.fi